

56 בכל אופנים אלו אפילו אם עָלְתָהּ על המזבח תָּרַד. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 57 אָמַר לֹא תָרַד, (שְׁתִּיהָ פְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ), לְפִי שְׂרָפִי שְׁמַעוֹן אָמַר,
 58 שְׁבֵל קָרְבַּן שְׁפָסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ - שֶׁנִּפְסַל בְּמִקוֹם הַמְּקוּדָשׁ, דִּהְיִינוּ לֵאחֲרֵי
 59 שֶׁנִּכְנַס לְעוֹזָה, הַקֹּדֶשׁ מִקְבְּלוֹ - הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁוֹ, וְכָל קָרְבַּן שֶׁלֹּא הָיָה
 60 פְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ אֵלָּא נִפְסַל קוּדָם שֶׁנִּכְנַס לְעוֹזָה, אִין הַקֹּדֶשׁ מִקְבְּלוֹ.
 61 הַמְּשֵׁנָה מִפְּרִטַּת בְּאִיזָה פְּסוּלִים מוֹדִים הַכֹּל שֶׁאִין הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁוֹ:
 62 וְאֵלּוּ הֵם הַבְּהֵמוֹת הַפְּסוּלוֹת שֶׁלֹּא הָיוּ פְּסוּלִין בְּקֹדֶשׁ - שֶׁנִּפְסְלוּ קוּדָם
 63 שְׁבָאוֹ לְעוֹזָה, וְלִפְיֵךְ לְדַעַת הַכֹּל אִין הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁוֹ. הַרְּבֹעֶע - שׁוֹר
 64 שְׂרַבַּע אֶשֶׁה, וְהַנְּרֵבֶע - בְּהֵמָה שֶׁנִּרְבַּעָה לְאִישׁ, וְהַמְּקַבְּזָה - שִׁיחֲדוּהוּ
 65 עֵבֶר קָרְבַּן לְעִבּוּדָה זָרָה, וְהַנְּעֵבֶד - שֶׁהִשְׁתַּחֲוָה לוֹ אֲדָם, וְהַתְּנִין -
 66 שְׁנֵיתָן לְזוּנָה בְּתוֹרַת תְּשֻׁלוֹם, וְהַמְּחִיר - שֶׁהִחְלִיפוֹ עֵבֶר כֹּלָּב,
 67 וְהַכְּלָאִים - שֶׁנִּוּלַד מִשְׁנֵי מֵינִים שׁוֹנִים שֶׁל בְּהֵמוֹת, וְהַמְּרַפָּה - שִׁישׁ
 68 בּוֹ אֶחָד מִשְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה טְרִיפוֹת, וְהַיִּצְאָ דוֹפָן - שֶׁלֹּא נוּלַד דֶּרֶךְ
 69 הַרְּחָם אֵלָּא קָרְעוֹ וְהוֹצִיאֹ דֶּרֶךְ הַדּוֹפָן, וְכַעֲלֵי מוּמִין. כֹּל אֵלּוֹ אִין
 70 פְּסוּלִין בְּקוּדָשׁ, וְלִפְיֵךְ הַכֹּל מוֹדִים בְּהֵם שֶׁאִף אִם עֵלּוֹ יִרְדוּ. רַבִּי
 71 עֲקִיבָא מְכַשֵּׁיר בְּכַעֲלֵי מוּמִין, שֶׁאִם עֵלּוֹ עַל הַמְּזוּבָה לֹא יִרְדוּ. רַבִּי
 72 הִנְיָא כִּגְן הַכְּהֵנִים אָמַר, דְּזִזְתָּ הִיָּה אָבָא - אֲבִי הִיָּה נוֹהֵג לְדַחֲתֵי
 73 וְלִהְיוּדֵי אֶת כַּעֲלֵי הַמוּמִין מִעַל גְּבִי הַמְּזוּבָה.
 74 כִּשְׁם שֶׁהָדִין הוּא שֶׁאִם עֵלּוֹ אֵלּוֹ הַפְּסוּלִים שֶׁנִּמְנוּ בְּתַחֲלִיל הַמְּשֵׁנָה עַל
 75 גְּבִי הַמְּזוּבָה לֹא יִרְדוּ, כִּף אִם יִרְדוּ מִמֶּנּוּ לֵאחֲרַי שְׁעֵלּוֹ עֵלּוֹ, לֹא יַעֲלוּ
 76 שְׁנֵיתָ.
 77 וְכוּלָּן - כֹּל הַפְּסוּלִים שְׁעֵלּוֹ כִּשְׁהֵם חֲזִים לְרֵאשׁ הַמְּזוּבָה, יִרְדוּ מִמֶּנּוּ,
 78 לְפִי שֶׁאִין הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁ בְּהֵמָה כִּשְׁהִיא חִיהָ.
 79 עוֹלָה כִּשְׂרָה שְׁעֵלְתָהּ כִּשְׁהִיא חִיהָ לְרֵאשׁ הַמְּזוּבָה, תָּרַד וְלֹא יִשְׁחַטְנָה
 80 שֵׁם, אֲבָל אִם עֵבֶר וְשִׁחְטָהּ בְּרֵאשׁ הַמְּזוּבָה יִפְשִׁיט אֶת עוֹרָה וַיִּנְתְּחָה
 81 לְנַתְּחִים בְּמִקְוֵהָ - עַל גְּבִי הַמְּזוּבָה.

נמרא

82 הגמרא מביאה ברייתא המפרשת את המחלוקת בין רבי יהודה לרבי
 83 שמעון: תִּנְיָא בְּרִייתָא, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, נִאֲמַר (ויקרא י א) 'זֹאת'
 84 תּוֹרַת הָעֹלָה 'הוּא' 'העולה', הִרִי אֵלּוֹ שְׁלֹשָׁה מֵיעוּטֵיָהּ, שֶׁכֵּן שֶׁלֹּשׁ
 85 תֵּיבוֹת אֵלּוֹ לְשׁוֹן מֵיעוּט הֵן, וְיֵשׁ לְלִמּוּד מִכָּר פְּרִט לְבַהֲמָה שֶׁנִּשְׁחַטְתָּ
 86 בְּלִילָה, וְשֶׁנִּשְׁפַּח דָּמָה עַל גְּבִי קֹרְעָה, וְשִׁיבָא דָּמָה חוּץ לְקַלְעֵים,
 87 שְׁבִשְׁלֹשָׁה אֹפְנִים אֵלּוֹ אִף אִם עָלְתָהּ בְּהֵמָה עַל גְּבִי הַמְּזוּבָה תָּרַד,
 88 שֶׁאִין הוּא מִקְדָּשׁוֹ.
 89 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, נִאֲמַר בְּכַתּוּב 'עוֹלָה', וְלִפְיֵךְ אִין לִי - אִין אֲנִי
 90 יוֹדַע שֶׁהַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁ אֵלּוֹ עוֹלָה בְּשִׂרָה, מִנֵּין שִׁישׁ לְרֵבּוֹת אִף
 91 פְּסוּלִים, כְּגוֹן בְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁחַטְתָּ בְּלִילָה, וְשֶׁנִּשְׁפַּח דָּמָה, וְשִׁיבָא דָּמָה
 92 חוּץ לְקַלְעֵים, וְהֵלֵן - שֶׁעֵבֶר עֵלּוֹ לִילָה מִחוּץ לְמִזְבֵּחַ, וְהַיִּצְאָ מִחוּץ
 93 לְעוֹזָה, וְהַטְּמָא, וְשֶׁנִּשְׁחַט בְּמַחְשַׁבַת חוּץ לְזִמְנֹהּ וְחוּץ לְמִקְוֵמוֹ,
 94 וְשֶׁקְבְּלוֹ אֲנָשִׁים פְּסוּלִין לְעִבּוּדָה אֶת דִּמּוֹ וְזִרְקוֹ אֶת דָּמּוֹ עַל גְּבִי
 95 הַמְּזוּבָה, וְכֵן הִנְיָתְנִין לְמַטָּה - קָרְבָנוֹת שְׁצִירֵךְ לִיתֵן אֶת דָּמָם לְמַטָּה
 96 מִחוּט הַסִּיקְרָא, שֶׁנִּתְּנָן לְמַעְלָה מִן הַחוּט, וְכֵן אֵלּוֹ שְׁצִירֵךְ לִיתֵן אֶת
 97 דָּמָם לְמַעְלָה שֶׁנִּתְּנָן לְמַטָּה, וְהִנְיָתְנִין בְּחוּץ - וְאֵלּוֹ שְׁצִירֵךְ לִיתֵן אֶת
 98 דָּמָם עַל הַמְּזוּבָה הַחִיצוֹן, שֶׁנִּתְּנָן בְּפָנִים - עַל הַמְּזוּבָה הַפְּנִימִי, אִו אֵלּוֹ
 99 שֶׁהִיָּה צִירֵךְ לִיתֵן אֶת דָּמָם בְּפָנִים, שֶׁנִּתְּנָן בְּחוּץ, וְכֵן קָרְבַּן פֶּסַח
 100 וְקָרְבַּן הַטָּאֵת שֶׁשְׁחָטָן שֶׁלֹּא לְשִׁמּוֹ, מִנֵּין לְרֵבּוֹת אֶת כֹּל אֵלּוֹ שֶׁאִם
 101 עֵלּוֹ עַל הַמְּזוּבָה לֹא יִרְדוּ. תְּלִמּוּד לִזְמַר 'תּוֹרַת הָעוֹלָה', וּבְתֵיבוֹת אֵלּוֹ
 102 רִיבָה הַכְּתוּב תּוֹרָה אֶחָת לְכָל הָעוֹלִין עַל הַמְּזוּבָה, בֵּין כִּשְׂרִים וּבֵין
 103 פְּסוּלִים, שֶׁאִם עֵלּוֹ שׁוֹב לֹא יִרְדוּ. רַבּוּל שֶׁאִנִּי מְרַבָּה - שְׁמֵא תֵּאֲמַר
 104 שִׁישׁ לְרֵבּוֹת אִף אֶת הַרְּבֹעֶע וְהַנְּרֵבֶע, וְהַמְּקַבְּזָה וְהַנְּעֵבֶד, וְאֵתְנָן
 105 וְמַחֲרִי, וְכִלְאִים וְטְרַפָּה וְיוֹצֵא דוֹפָן, שֶׁאִף אֵלּוֹ אִם עֵלּוֹ עַל הַמְּזוּבָה
 106 לֹא יִרְדוּ, תְּלִמּוּד לִזְמַר 'זֹאת', לְמַעַט אֶת כֹּל אֵלּוֹ, שֶׁאִף אִם עֵלּוֹ יִרְדוּ.
 107 מִבְּרַרַת הַגְּמָרָא, וְכִּהָ רֵאשִׁית לְרֵבּוֹת אֶת אֵלּוֹ - לֵן יוֹצֵא וְטֵמֵא וְשֵׁאֵר
 108 הַמְּנוּיִים עִמָּהֶם, וְלִהְיוּצֵא אֶת אֵלּוֹ - רֹבַע וְנִרְבַּע וְהַמְּנוּיִים עִמָּהֶם,
 109 אַחֲרַי מִצִּינֵי שְׂרִיבָה

1 תָּרַד מִעַל הַמְּזוּבָה, שֶׁאִין הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁ אֵלָּא בְּהֵמָה אִו עוֹף הָרְאוּיִים
 2 לְקָרְבַּן עוֹלָה, וְלֹא מִנְחָה.
 3 מִנְחָה הַפָּאָה עִם הַזֶּבֶח - בְּגִלּוֹל זֶבַח, הַקְּרוּיָה 'מִנְחַת נֹסְכִים', שֶׁנִּפְסְלָה
 4 וְעֵלְתָה עַל גְּבִי הַמְּזוּבָה, לְדַבְּרֵי רַבֵּן גְּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא תָרַד,
 5 מֵאֲחֵר שֶׁהִיא רְאוּיָה לְמִזְבֵּחַ וְלֵאשִׁים, וְלְדַבְּרֵי בּוּלָן - רֹב הַתְּנַאִים,
 6 שֶׁהֵם רַבִּי שְׁמַעוֹן רַבִּי יוֹסִי הַגִּילְיָי וְרַבִּי עֲקִיבָא, תָּרַד מִעַל הַמְּזוּבָה.
 7 נְסָכִים - יֵינוֹת הַפָּאִין בְּפָנֵי עֲצָמָן וְלֹא מִחַמַּת הַקָּרְבַּן, כְּגוֹן אֲדָם
 8 הַמִּתְנַבֵּד לְהִבִּיא נֹסְכִים לְמִזְבֵּחַ, לְדַבְּרֵי בּוּלָן - רֹב הַתְּנַאִים, שֶׁהֵם רַבִּי
 9 יְהוֹשֻׁעַ רַבִּי יוֹסִי הַגִּילְיָי וְרַבִּי עֲקִיבָא, יִרְדוּ מִעַל הַמְּזוּבָה, וְלְדַבְּרֵי רַבֵּן
 10 גְּמְלִיאֵל וְרַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא יִרְדוּ.
 11 נְסָכִין הַפָּאִין עִם הַזֶּבֶח - עִם קָרְבַּן, לְדַבְּרֵי בּוּלָן - לְשִׁיטַת כֹּל
 12 הַתְּנַאִים יִרְדוּ מִעַל גְּבִי הַמְּזוּבָה, וְלְדַבְּרֵי רַבֵּן גְּמְלִיאֵל לְחִנּוּיָהּ -
 13 לְשִׁיטַת רַבֵּן גְּמְלִיאֵל לְבִדּוֹ, לֹא יִרְדוּ.
 14 שׁוֹאֵלַת הַגְּמָרָא: פְּשִׁטָּא, שֶׁהִרִי יוֹדַעִים אֲנִי שֶׁלְּדַבְּרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 15 הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁ אֶת הָרְאוּיִ לְאִישִׁים, וְלְדַבְּרֵי רַבֵּן גְּמְלִיאֵל מִקְדָּשׁ אֶת
 16 הָרְאוּי לְמִזְבֵּחַ, וְלְדַבְּרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן מִקְדָּשׁ כֹּל דַּבְּרֵי הַבָּא מִמִּזְבֵּחַ עֲצָמוֹ,
 17 וְלְשִׁיטַת הַתְּנַאִים הַנּוֹכְרִים בְּבְרִיתָא אִין הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁ מִנְחָה, וְכִּי
 18 הוֹצִירֵךְ רִישׁ לְקִישׁ לְהַשְׁמִיעֵנוּ.
 19 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: דִּין מִנְחָה הַפָּאָה בְּפָנֵי עֲצָמָה אִיבְטְרִיכָא לִיָּה -
 20 הוֹצִירֵךְ לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שֶׁרִשָּׁא אֲדָם לְהִבִּיא אֲדָם מִנְחַת כֹּלִיל בְּפָנֵי עֲצָמָה, אִף
 21 כִּשְׁאִינוּ מְבִיאָה מִשׁוּם זֶבַח. וְכַדְרָבָא, דְּאָמַר רַבָּא, מִתְּנַבֵּד אֲדָם
 22 מִנְחַת נְסָכִים בְּכָל יוֹם - יִכּוֹל אֲדָם לְהִתְנַבֵּד בְּכָל יוֹם מִנְחַת נֹסְכִים
 23 שְׁכוּלָה כֹּלִיל גַּם אִם לֹא הִבִּיא זֶבַח, וְאִף שֶׁלֹּא מִצִּינֵי בְּתוֹרָה מִנְחָה
 24 שְׁכוּלָה כֹּלִיל לֵה' אֵלָּא זֶה הַבָּאָה מִחַמַּת הַזֶּבֶח, מִכֹּל מִקוֹם אִם פִּירַשׁ
 25 אֲדָם שֶׁרְצוֹנוֹ לְהִתְנַבֵּד מִנְחָה כְּזוֹ בְּפָנֵי עֲצָמָה, רִשָּׁאִי.
 26 שְׁבָה הַגְּמָרָא וְשׁוֹאֵלַת: וְנִשְׁמַעִינָן בְּדַבְּרָא - הִיָּה לוֹ לְרִישׁ לְקִישׁ
 27 לְהַשְׁמִיעֵנוּ בְּמַפְרָשׁ אֶת הַדִּין שֶׁאֲמַר רַבָּא, שֶׁמִּתְנַבֵּד אֲדָם מִנְחַת
 28 נֹסְכִים בְּכָל יוֹם, וּמְדוּעַ הוֹצִירֵךְ לְאֹמְרוֹ בְּאוֹפֵן כּוּזָה.
 29 וּמִחַמַּת קוּשִׁיא זֶה מִפְּרִשַׁת הַגְּמָרָא אֶת הַחִידוּשׁ בְּדַבְּרֵי רִישׁ לְקִישׁ
 30 בְּאוֹפֵן אַחֵר: אֵלָּא דִּין נְסָכִים הַפָּאִים עִם הַזֶּבֶח אִיבְטְרִיכָא לִיָּה -
 31 הוֹצִירֵךְ רִישׁ לְקִישׁ לְהַשְׁמִיעֵנוּ חִידוּשׁ בְּנֹסְכִים הַבָּאִים עִם הַזֶּבֶח לְשִׁיטַת
 32 רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכַגוֹן דְּקָא מְקַרְבַּ לְהוֹ לְמַחֲרֵי וְלִיּוּמָא תָּרָא - וּבְאוֹפֵן
 33 שֶׁהִבִּיא אֶת זֶבַח הַיּוֹם וְאֶת הַנֹּסְכִים לְמַחֲרָה, אִו בְּיוֹם אַחֵר. כִּלְקָא
 34 דְּעִתְקָא אֲמִינָא - סְבוּרִים הֵינִינוּ לִזְמַר, הוֹאִיל וְאָמַר מַר - מֵאֲחֵר
 35 וְנִתְבָּאָר לְעִיל (ה) שֶׁמִּמָּה שֶׁנִּכְתַּב בְּתוֹרָה (בְּמִדְבָר כֹּס יח-לו) אֲצַל קָרְבָנוֹת
 36 חַג הַסִּוכוֹת כְּמָה פְּעֻמִּים 'מִנְחַתֵּם וְנֹסְכֵיכֶם', אֲנִי דוֹרְשִׁים שֶׁ'מִּנְחַתֵּם
 37 וְנֹסְכֵיכֶם בְּלִילָה, מִנְחַתֵּם וְנֹסְכֵיכֶם לְמַחֲרָה', דִּהְיִינוּ, שֶׁאֲדָם שֶׁהִקְרִיב
 38 קָרְבַּן בְּיוֹם רִשָּׁאִי לְהִבִּיא אֶת נֹסְכֵי הַקָּרְבַּן בְּלִילָה, אִו אִף בְּיוֹם הַמַּחֲרָה,
 39 מִמִּילָא הִיָּה מִקוֹם לִזְמַר שֶׁנֹּסְכִים אֵלּוֹ שֶׁלֹּא בָאוּ עִם הַזֶּבֶח אֵלָּא בָאוּ
 40 בְּיוֹם אַחֵר, בְּנֹסְכִים הַפָּאִין בְּפָנֵי עֲצָמָן דָּמוֹ - דִּינוֹם כְּאֲדָם הַמִּתְנַבֵּד
 41 נֹסְכִים בְּפָנֵי עֲצָמָם בְּלֹא זֶבַח, וּמוֹדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁאִם נִפְסְלוּ וְעֵלּוֹ עַל
 42 הַמְּזוּבָה לֹא יִרְדוּ, קָא מְשַׁמְעֵן לֵן רִישׁ לְקִישׁ שֶׁאִין הַדְּבַר כֵּן, אֵלָּא כֹּל
 43 נֹסְכִים הַבָּאִין מִחַמַּת הַזֶּבֶח, לְדַעַת רַבִּי שְׁמַעוֹן אִין הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁוֹ,
 44 וְאִפִּילוֹ אִם הִבִּיאָם לֵאחֲרַי כְּמָה יָמִים מִזְמַן הַבָּאת הַזֶּבֶח.

משנה

45 משנה זו מפרשת איזה פסולים המזבח מקדש ואיזה פסולים אין
 46 המזבח מקדש.
 47 אֵלּוֹ הֵם הַפְּסוּלִים שֶׁאִם עֵלּוֹ עַל הַמְּזוּבָה לֹא יִרְדוּ, הֵלֵן - קָרְבַּן שֶׁלֵן
 48 בְּלִילָה מִחוּץ לְמִזְבֵּחַ, וְהַיִּצְאָ - שִׁיבָא מִחוּץ לְעוֹזָה, וְהַטְּמָא, וְכֵן
 49 קָרְבַּן שֶׁנִּשְׁחַט בְּמַחְשַׁבַת חוּץ לְזִמְנֹהּ וְחוּץ לְמִקְוֵמוֹ, וְכֵן בְּאוֹפֵן שֶׁקְבְּלוֹ
 50 אֶת הָדָם אֲנָשִׁים הַפְּסוּלִין לְעִבּוּדָה, וְזִרְקוֹ אֶת דָּמּוֹ עַל הַמְּזוּבָה, כֹּל
 51 אֹפְנִים אֵלּוֹ הַמְּזוּבָה מִקְדָּשׁ, וְאִם עֵלּוֹ לֹא יִרְדוּ.
 52 עֵתָה מִפְּרִטַּת הַמְּשֵׁנָה כְּמָה פְּסוּלִים שֶׁנִּחְלְקוּ בְּהֵם תְּנַאִים אִם הַמְּזוּבָה
 53 מִקְדָּשׁ: רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, קָרְבַּן שֶׁנִּשְׁחַט בְּלִילָה, וְכֵן בְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁפַּח
 54 דָּמָה עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכֵן בְּהֵמָה שִׁיבָא דָּמָה מִחוּץ לְקַלְעֵים - חוּץ לְעוֹזָה,
 55

זבחים דף פד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קלה

במחשבת חוץ לזמנו, ולפיכך יש להשוות את דינם לענין זה שהמזבח
מקדשם.
קרבן שִׁקְבְּלוֹ אנשים הפסולין לעבודה את הדם וְזָרְקוּ אֶת דָּמֹו על
המזבח, סובר רבי יהודה שאין המזבח קולטו אלא רק בְּהֶנְדֵּךְ פְּסוּלִין
דְּחֻזוּ לְעִבּוּדָת צִיבּוּר – באלו הפסולים הראויים לעבודת ציבור, כגון
באופן שקיבלו טמאים את הדם וזרקוהו, בזה סובר רבי יהודה שאם
עלה על המזבח לא ירד, לפי שמצינו לו הכשר במקום אחר,
שהציבור רשאים הם להקריב קרבנות בטומאה, ולפיכך אף ביחיד
המזבח מקדשו, אבל אם קיבלו זורקו את הדם אנשים הפסולים
לעבודה בכל מקום, כגון זרים שאינם כהנים, באופן כזה אין המזבח
מקדש, ואף אם עלה ירד.
הגמרא מקשה על דברי הברייתא: וְכִי דָּנִין דְּבַר שֶׁלֹּא בְּהֶבְשְׂרוּ
מְדַבֵּר שֶׁבְּהֶבְשְׂרוּ – האם ניתן ללמוד להכשיר דבר הנעשה שלא
כדינו, ממה שמצינו כן בדבר הנעשה כדינו. כלומר, כיצד לומדים
שהמזבח מקדש אימורים שלנו, ממה שמצינו בבשר שלמים שאינו
נאסר בלינת לילה, והרי בשר שלמים הכשרו בכך, שדינו בכתחילה
לאכלו שני ימים ולילה אחד, ואם כן פשוט הדבר שאין הוא נפסל
בכך, אבל אימורים אין הכשרם בכך, שיש להקטירם באותו היום בו
נשחטה הבהמה או בלילה שלאחריו, ואם שהו עד עלות השחר
מחוץ למזבח נפסלו, ולפיכך אין לנו ללמוד את דינם מבשר שלמים.
מתרצת הגמרא: תָּנַם – התנא של הברייתא, אִזְוֵאת תּוֹרַת הָעוֹלָה'
רִיבָה קְמִיּוּ לִיה – עיקר סמיכות דעתו היא על הדרשה 'זאת תורת
העולה, ריבה תורה אחת לכל העולין שאם עלו לא ירדו', אלא
שנאחר דורשים מן התיבות 'זאת' 'היא' 'העולה' שישנם שלשה
פסולים שאין המזבח מקדשם, לפיכך הוצרך לפרש איזה לרבות
ואיזה למעט, ועל כן נקט התנא כלל בזה בתורת אסמכתא, שכל
שמצינו לו הכשר במקום אחר המזבח מקדשו, וכל פסול שאין לו
הכשר בשום מקום אין המזבח מקדשו.
הגמרא מביאה דין בענין מעלה איברים בחוץ: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אדם
הַשּׁוֹחֵט בְּהֶמְהָה של קדשים בְּלֵילָה בְּפָנִים – בתוך בית המקדש,
(הַפְּעֻלָּה בְּחוּץ פְּטוּר בְּחוּץ) וְהַעֲלָה את איברי הבהמה בְּחוּץ –
מחוץ למקדש, חָיִיב כרת או קרבן חטאת, משום מעלה איברים
בחוץ, ואף לשיטת רבי יהודה הסובר שבהמה שנשחטה בלילה
נפסלה לגמרי ואין המזבח מקדשה כלל,

הַקְּתוּב וּמֵיעָט – שיש גם ריבוי וגם מיעוט, ומגין לך איזה לרבות
ואיזה למעט.
מבארת הגמרא: מְרַבָּה אֵנִי אֶת אֱלוֹ שֶׁהִיא פְּסוּלִין בְּקִדְשָׁהּ – שנפסלו
לאחר שבאו לעזרה, שאם עלו לא ירדו, וּמוֹצִיא אֵנִי אֶת אֱלוֹ שֶׁלֹּא
הִיא פְּסוּלִין בְּקִדְשָׁהּ – שנפסלו קודם ביאתם לעזרה, שאף אם עלו
ירדו.
עתה מפרשת הגמרא את שיטת רבי יהודה: וְרַבִּי יְהוּדָה מֵיִתִּי לָהּ
מְהֶבְאָ – הוא לומד את דינם של שאר הפסולים שאם עלו לא ירדו
מברייתא זו, מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ חַכְמֵי לָן בְּדָם בְּשֶׁשֶׁה – שדם ששהה
בלילה מחוץ למזבח כשר לענין זה שאם עלה על המזבח לא ירד,
שֶׁהָרִי לָן בְּשֶׁשֶׁר בְּאִימורֵינוּ, כלומר, לפי שמצינו בדבר אחר הכשר
בענין זה, שהרי אף אימורים ששהו בלילה מחוץ למזבח כשרים הם
לענין כך שהמזבח מקדשם. ומגין שאכן לָן בְּאִימורֵינוּ בְּשֶׁשֶׁר –
אימורים שלנו בלילה מחוץ למזבח מגין שאם עלו לא ירדו, שֶׁהָרִי
מצינו שְׁלֹן בְּשֶׁשֶׁר בְּשֶׁשֶׁר – יש בשר קדשים הכשר לאחר לינת לילה,
כגון בשר שלמים הנאכל לשני ימים ולילה, ומאחר ומצינו הכשר
ללינה במקום אחר, יש להכשיר אף אימורים שלנו לענין כך שאם
עלו על המזבח לא ירדו.
אימורי קרבן שנפסלו בפסול יוֹצֵא יש להכשיר בדיעבד, לענין זה
שאם עלו לא ירדו, לפי שמצינו הכשר לפסול יוצא במקום אחר,
שֶׁהֵי יוֹצֵא בְּשֶׁשֶׁר בְּפָמָה – שקרבן הקרב על גבי במה אין בו פסול יוצא
מחוץ לקלעים, שהרי אין שם מחיצות כלל.
מְמַא – אימורי הקרבנות שנטמאו יש להכשירם, לענין שאם עלו לא
ירדו, הוֹאִיל וְהוֹתֵר לְעִבּוּדָת צִיבּוּר – שהציבור רשאים להקריב את
קרבנותיהם בטומאה, ומאחר ומצינו לפסול זה היתר בציבור יש
להתירו אף ביחיד לענין זה שהמזבח מקדשו.
קרבן שנשחט במחשבת חוץ לזמנו יש להכשיר בדיעבד אם עלה על
גבי המזבח, הוֹאִיל וּמְרַבָּה לְפִיגוּלוֹ – מאחר והועילה שחיטה זו
להכשיר את זריקת הדם שמרצית לענין זה שהקרבן נעשה פיגול
והאוכלו חייב כרת, שאילו לא היה הקרבן נעשה בכשרות לא היה
חל עליו דין פיגול. ומכיון שדינו בקרבן שנעשה בהכשר, אם עלה על
המזבח לא ירד.
קרבן שנשחט במחשבת חוץ לזמנו יש להכשירו בדיעבד אם עלה
על גבי המזבח, הוֹאִיל וְאִיתְקַשׁ לְחוּץ לְזִמְנוֹ – מאחר והוקש לנשחט

המשך ביאור למס' זבחים ליום שישי עמ' א

ממש, והיינו שכבר נשרפו לגמרי, אם כן אִפְּיֵלוֹ אם פקעו מן המזבח
קוֹדֶם חֲצוֹת נְמִי לֹא – גם כן אין להשיבם על המזבח, שהרי כבר
נעשית מצותם. משיבה הגמרא: לֹא צְרִיכָא – לא אמר התנא שדין
האיברים תלוי בחצות הלילה, אלא

תלוי בחצות הלילה: הֵיבֵי דְמֵי – באיזה אופן עוסקת המשנה, אִי
דְאִית בְּהוּ מְמַשׁ – אם באיברים שעדיין יש בהם ממש, כלומר, שלא
נתעכלו לגמרי, אם כן אִפְּיֵלוֹ אם פקעו מן המזבח לְאַחַר חֲצוֹת נְמִי
– גם כן יש להשיבם על גבי המזבח, שהרי עדיין לא נשלמה מצותם.
וְאִי דְלִית בְּהוּ מְמַשׁ – ואם עוסקת המשנה באיברים שאין בהם

המשך ביאור למס' זבחים ליום שבת קודש עמ' א

דבר פסול, וחלה עליו קדושת הגוף, ושוב אין לו פדיון.
אָמַר לִיה רִישׁ לְקִישׁ, אין כוונתי לשאול לגבי דין פדיון, אלא
לְבִתְחִילָה לִיקָרֵב קְמִיבְעִיא לִי – שאלתי היא לגבי דין הקרבה
לכתחילה, האם כלי שרת מקדש דבר פסול שהונח בתוכו, ומעתה
דינו ככשר ומותר לכתחילה להעלותו על המזבח ולהקטירו, או שאין
הכלי שרת מכשירו, ונידון הוא כדבר פסול שאם עלה לא ירד, אך
אין להעלותו לכתחילה ולהקטירו.
אמר לו רבי יוחנן לריש לקיש, הֵא נְמִי תְנִינָא – אף ספק זה יש
לפשוט מכך ששנינו במשנה (לעיל פד.),

מֵינִיה רִישׁ לְקִישׁ מְרַבֵּי יוֹחָנָן, כְּלֵי שֶׁרֶת מֵהוּ שִׁיקְרְשׁוּ אֶת הַפְּסוּלִין
– האם כלי שרת מקדשים דבר פסול שהונח בתוכם.
סבר רבי יוחנן, שספקו של ריש לקיש הוא לענין דין פדיון, כגון באופן
שקידש מנחה טמאה בכלי שרת, האם חלה קדושת הגוף על מנחה
זו, ומעתה אי אפשר לפדותה, או שמאחר וטמאה היא אין הכלי
מקדשה בקדושת הגוף, ואין בה אלא קדושת דמים, ולפיכך אפשר
לפדותה.
אָמַר לִיה רבי יוחנן לריש לקיש, תְּנִיתוּהָ – שנינו דין זה כבר
במשנתינו, בְּשֶׁשֶׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַבְּכָשׁ מְקַדְשִׁין אֶת הָרְאוּי לְהֵן בְּד
בְּלִים מְקַדְשִׁין. ויש ללמוד מדברי המשנה שכלי שרת מקדשים אף